

Ripoti no te Akama'ara'anga i te 200 Mataiti o te Evangelia Ora ki Araura Enuā: 1821 – 2021

Tataia e te Orometua Rev. Remi Tumu
Amuri, Aitutaki, Noema 2021

Akatomoanga

1 Samuela 17: 26b

“Koai oki teianeī Philiseti peritome kore ia ra i akavaavaa mai ei aia i te au nuku o te Atua ora nei?”

“For who is this uncircumcised, that he should defy the armies of the living God”

Te ui nei a Davida e, koai teia Philiseti peritome kore ia e akakino mai nei i te nuku o te Atua ora. Kua tae ki te matakū ki to Iseraela nuku i te tuputupua ko Korīa. Kua matakū ratou i te tangata, kareka a Davita kare aia i matakū ia Korīa, no te mea e tangata matakū Atua oki a Davita. E tangata ngakau akarongo ki te Atua ma te irinaki tikai.

Ko te arā Tia teia o te rā 26 o Okotopa 2021; 1 Samuela 17:1-27

Kia mārama mai tatou e, ko te Atua teia o Davida e ko te Atua katoa teia tei tae mai ki Araura Enuā nei i te mataiti 1821, ta tatou i tapapa ana no te akamaara anga i tona tapae anga mai kio tatou nei. Kua akaepaepa ia teia rā e te iti-tangata o Araura Enuā e to te Kuki Airani.

Ōu ka tae mai ei te Evangelia kia Araura Enuā nei, te karanga nei te Karakia;

“Nga kiukiu, anaunau
Nga te mamao
Nga te tārerere
E mamao ua
E ārea ua
Pū reva metuakore
Namunamu kiri tangata
Te vaa o te taae”

Kua totou katoa ia e ka kitea tetai pakau i te moana

“Maviriviri te taura
Mangamanga te tira
I te Toro ia Atike”

Epetoma o te Tae'anga Evangelia 21-31 Okotopa 2021

Kua aruru mai te tīra ki runga ia Araura Enuā

Eaa ra teia e kavou mai nei ki Araura Enuā

Ko te au pipi a Iesu, ko tei anoano i te kite e, eaa te ka tupu ki Araura Enuā

Kua uri taku mata ki Tokerau te tairi'iri maira te reva o te Evangelia

Kua uri taku mata kite apa Tonga, te pupui maira te matangi tonga anuanu

Ka uri ki te Itianga rā, ko te verovero ia o te mekameka o te Kakā o te Atua
Ka uri ki te tua opunga, ko te akura ia i te rākei ia koe e Araura Enuā o Ru ki te Moana.
Itiki ia e te Mana maata, tinai mate ia ki te kaa.
No te inangaro, no te inangaro
Te akaroa.

Akatuera'anga

Kua rave ia teia rare na roto i te Akatomoanga i te au Taunga o te Basileia ma te uti i tona reva e te reo imene katoa. Kua tomo mai te Prime Minister kua uti tona reva e kua imene i tona imene. E pera katoa te Kaumaiti Nui tona tomo mai anga. Kua uti te reva o te Evangelia Metua ma tona imene katoa, e kua riro te Orometua Ngarangi Tuakana o te Ekalesia Vaipae i te mata mai i te Evangelia Metua (CICC), no te mea koia te Tama Akatereau o te Konitara Ekalesia i runga nei ia Araura Enuā. Kua pokarakara te katoatoa. Kia mārama mai ra tatou e, kua akanoo ia te au tavini o te Atua ki te pa nooanga i muri ake. Teakaroa no te Evangelia teia rare, kare ra nona te teata, no rauvara ma te teata. Riro atura teia rā i tetai ke. Kua rauka ra te akakoromaki.

Te vaira te au mea tei kore i arikiia e te Konitara Ekalesia, kia akameitaki ia ra te Atua kua rauka te au. Kua rave ia teia akatuera'anga na roto i te meitaki e kua te reira ki te openga. Kua kake ki runga ia Punuakiore kua kai i te turanga. Aere atu te au tere ki to ratou au Puakapa tei oti i te teateamamao ia e to ratou au oire, ki runga i te auvou manga e kua kai e takatakai.

Kare a Nukuroa Enuā e te nui anga o Enuamanu Enuā i piri mai ana ki te akatueranga, tei te enua anau atu rai ratou. Kua tae mai ratou kua tere te ura o te akatueraanga. Kare ra te reira i riro ei manamanata ki te katoatoa, Amene!

Tere tangata mei va'o mai ia Araura

Mei te oire Teupokoenua koia a Amuri, kua riro ratou i te utu'utu i te tere tangata mei Enuamanu mai. E 60 upoko tangata tei tere mai mei Enuamanu mai tamarumarua ia e nga upoko ariki koia a Parua e Rongomatane Ariki, e pera ki te Tavini o te Atua a Papa Orometua Yakilia Vailoa. Kua mataora to ratou noo nooanga ki runga i te tu o te enua, ma te tamanamanata kore.

Kua topiri katoa ia mai te ātu toa mei Puaikura mai, koia ko te Boys Brigade Brass Band. Praise the Lord no teia au mapu tamaroa taurekareka. Kua riro ratou ei kave music reka kino ki te pukaitaringa. Kua riro katoa ratou na te Oire Amuri SDA i utu'utu. Kia akameitaki ia te Ekalesia Amuri SDA no to ratou tu aroa i te tamariki a te Atua. Kitea atura te apianga a Iesu i roto i to ratou ngakau, i karanga'i a Iesu e:
"Ko te mea teia e kite ei kotou e, e pipi kotou naku; kia aroa kotou ia kotou uaorai"

Kua riro te enua tangata Nukuroa na te oire ou ko Vaipeka-Nui, i iki'iki ia ratou. E 56 tere tangata mei Nukuroa mai, e 12 rai tangata i roto ia Vaipeka-Nui, kareka ra te rave pakau a Vaipeka-Nui, pukutana rava ia to Nukus Power. Kua mina to rave pakau e Vaipeka-Nui. Ko te tavini o te Atua Orometua Saitu Saitu Jnr te arataki ia ratou. Meitaki ranunui e Nukuroa.

Vaipae-pae-o-Pau, te Itianga Ra. Kua riro ratou ei metua no te au taeake mei Vaimaanga mai e pera ki to Titikaveka. Kua riro katoa na Vaipae Ekalesia i akonokono i tetai au Kumiti Akaaere o te Ekalesia. I te akatauanga mamao, kua vinivini ratou i teia rare e kai mānga. Kua totoā ere te kopu kare e o akaou te nga piripou. Kua tau rai te korero e, “Kua roro e unga e kua keakea e karaia”. Kia akameitaki ia te Atua no tona aroa ngenengene ia tatou.

Tautu-Re Re ki te Tonga

Tangi ke, Tangi ke, kua matau ua tatou. Kua riro te tere tangata o Numangatini Ariki mei Auau Enuā mai e na te Oire Tautu i ropiropi. Kua tamarumarua ia e Numangatini Ariki e nga Tavini o te Atua, Orometua Arerau Maaō e te Orometua Tereora Tereora. Te akatauanga mamao, kua ope to ratou mataora, raaō ia e te ivi kiokio, e te unai ava, pukutana ia e te iroa.

Kua mataora katoa te au angaanga tei rave ia i Tautu i te rā 28 o Okotopa i te akamaara’anga i to ratou turanga i te ariki anga i te Evangelia ki roto i te matakeinanga. Kare aite ia te turanga a te Oire ma te Ekalesia Tautu. Kua tae katoa atu te ata mānga a nga Ekalesia; to Vaipae e to te Avarua i te matuāpuru atu ia ratou na roto i te ingoa o Iesu Mesia.

Nikaupara te Maru o Toi

Kua riro te Oire Nikaupara i tiaki i te au taeake mei Akatokamanāva mai, tei arataki ia mai e te Tavini Orometua Michael Akava. Te akatauanga mamao koia tikai a Akatokamanāva i te ura, e te imene. Mataora tikai ratou ia ratou i Araura nei.

Kua riro na te ariki vaine ko Mama Tiura Teurukura Ariki mei te oire mai ko Reureu te mata o Teerui, i arikiriki i to tatou iti tangata Pamati ki roto i te oire ariki, turuturu ia e te matakeinanga. Tena katoa te nga Orometua i roto ia ratou, Papa Aravei William e Papa Campbell Ngatokoa. Te akatau atu anga mei Teupokoenua atu nei, kua maeva parua ua te iti tangata Pamati. Kua pakati ia e nga amanga o te tupa, knock out rava i te ngako. Taii atu ki te mereni ta tuka o Araura nei, riro atura ei kako na ratou ki to ratou enua.

Rutanga-o-te-Toa

Ko Rutanga-o-te-Toa te metua tei akonokono i te uanga a Papehia mei Rarotonga mai. I aere mai ratou i te kave i tetai poaki (plaque) ei akamaara i to ratou metua ia Papehia tei kave mai i te Evangelia ki Araura nei. Kua riro katoa te oire ariki i te angai atu i te au taeake mei va’o mai i te enua tei noo ki te Avarua. Te anau a te vaka Te Marumarua Atua e te vai atura. Kua riro katoa ratou i te angai i te Orometua Ngateitei e pera te Puapii Maata o Takamoā i to ratou tuatau poto i Araura nei. Kua akaieie to rave pakau e Rutanga o te Toa.

Uriuriapunga

Tapere ariki katoa ko **Uriuriapunga**. Kua inangaro tikai te Konitara o Uriuriapunga e ko Auau tana ka akono, no te mea e tangata Mangaia aia. Kia kite katoa mai tatou e, e tangata Mangaia katoa te Konitara o Tautu. Kua riro i reira na Uriuriapunga i tua atu i te au taeake takake mei va'o mai. Iti tangata tapu o te Atua, kia kite mai kotou, te akameitaki anga a te Atua i teia oire tangata. Kua kairo ua te tangata i Uriuriapunga. Ko te pakau umere ra, kua riro teia Oire ariki i te akonokono i te au tavini takake o te Atua. E varu(8) ia Orometua ta ratou i akonokono. Rongonui atura to Uriuriapunga. E mea ke roa te anoano o te tangata, kareka to te Atua e anoano ke tona, kia riro na Uriuriapunga e utuutu i tona au tavini. Praise the Lord kia koe e Uriuriapunga. Kua mina to rave pakau, kare e tivarevare, kua kitea te rare umere a te Atua i roto ia kotou. Amene.

Rā Tae'anga Evangelia

Kua tangi o te pu
Kua tangi o te tokerekere o te kaara
Kua tangi o te pau
Kua taitoito o te ukarere
Kua patautau o te kita
E kua torererere o te reo imene
Maeva to Ivanui!

Manganui te au tamataora anga tei rave ia mei te rā mua e tae atu ki rā openga. Kitea te au peu ou kare i kitea ia ana. Kua tangi te pau e te kaara i te akirāta i te aka'ara ia Araura Enuā i te rā 26 o Okotopa. Kua apai mai te ata Buka Tapu mei tai mai ki uta nei i te Marae Orongo Park. Kua eeu ia te poaki akamaara'anga o te Tae'anga Evangelia ta te Kavamani Enuā i teateamamao.

Mei reira ki te Marae Orongo no te pure o te Tae'anga Evangelia. Kua rave ia te formality o te Aronga Mana o te Basileia. Mei te Prime Minister, ma tona reva e tona imene Basileia. Tomo mai te Kaumaiti Nui ma tona katoa au peu. Tomo mai te QR ma tona imene o te Ariki Vaine O Peritane. Kua uti to ratou au reva ma te pokarakara i to ratou rima i te akaari anga i to ratou rekareka.

Kua tomo katoa mai te Orometua Ngateitei ki te akatangi a te Boys Brigade i te imene o te Evangelia ma te uti i tona reva, teakaroa aere vakare ua atu te Papa Orometua Ngateitei Tuaine Ngametua ki tona nooanga. Kua riro na te Orometua o Vaipae Papa Ngarangi Tuakana, Orometua o Tautu Papa Tuakeu Daniel e te Orometua Papa Remi Tumu, na ratou i arataki mai te tuanga pure.

Kua riro na te Orometua Bishop Tutai Pere i turama i te ara no tatou te iti tangata Kuki Airani mei po mai ki teia rā. E kua riro e na te Orometua Ngateitei Papa Tuaine Ngametua i arataki mai te karere i te reira rā.

Pukutana rava taku manava i te reo aka'aravei a te Orometua Ngateitei, i te na ko anga e;

*“Tomo mai te Prime Minister tu te katoatoa ki runga ma te pokarakara i to ratou rima
Tomo mai te QR, tu te katoatoa ki runga ma te pokarakara katoa i to ratou rima
Tomo mai a lesu, kare rava e tangata i tu ana ki runga kare e pokarakara”*

Teakaroa i teia tei tupu, kare e avarere teia araara na te Papa Orometua Ngateitei. Puta rava teia ki te pukuatu o ratou e akarongo ra. Taoki akaou mai te Papa i tona manako mei po mai tatou e tae ua mai ki teia rā. Te karanga nei teia karakia a Araura. “Oro koe e Taakarere, uri mai koe te tu ua atu nei au”

Teia rai au e tu atu nei. E reo akamaroiroi na te Orometua Ngateitei ia tatou te Ekalesia Tapu na te Atua. Kua riringi mai te Atua i te ua i muri mai i te pure. Praise the Lord.

Kua topiri atu te uipaanga katoa ki mua ia Ziona Tapu i Arutanga no te eeu’anga i nga Toka akamaara’anga o te 200 mataiti o te Evangelia Ora kia tatou. Kua akatapu ia atu tetai au rakei tua tapapa o te Ekalesia Arutanga. E pera te Toka akamaara’anga o te Tae’anga Evangelia e pera ki to Papehia.

Kia oti te tuanga mua, kua kake ki te taua ia Punakiore i te takurua. Ka kite koe i reira te akameitaki anga takake a te Atua i tona au mekameka, Te ki o te moana, te mou o te enua, e te blessing o te mareva. Kua autu rai te manga i te reira rā.

Kua taopenga ki te akatutu’anga o te Nuku, no te tae’anga mai o te Evangelia kia Aitutaki nei, na te Konitara Ekalesia te reira i akatere i raro ake i te akaere’anga a te Orometua Frank William tauturu ia e te Orometua Daniel Tuakeu. Kua maeva pu ua teia rare ma te mataora, kua tomo aere mai tetai au taeake ki roto i te nuku i te pupu o te etene. Kua riro te Brass Band and Boys Brigade o Arorangi i te vaingārangi(akamata’anga) o te nuku. Kua oti teia angaanga ma te mataora.

Tamataora anga Keke

Kua rave katoa ia tetai au tamataora tukeke, kua rave ia tetai String Band evening; Dart evening, Volley ball; Fishing evening and kai mānga e te vena. Kua rave katoa ia te pure a te RAC Thanks Giving Pure o Araura Enuua. Kua aere atu te au manuiiri ki runga i te Motu kia kite i te au mekameka o Araura Enuua. Kua tae katoa ki te Pure Popongi e i te Pure Avatea.

Kua rave te akoanga SDA i ta ratou pure kapiti ki Orongo i ta ratou nga rā Sabati, Praise the Lord no ratou. Ka ui mai kotou akapeea tatou, kare e pakau, kua rave atu rai te reira Ekalesia i ta ratou akamori’anga i te nga rā Sabati. Kare katoa i Uapou ana, why? Aue, akaore au i kite.

Kua ta angaanga ia tetai au Orometua tei tae ki Araura i te rave anga i te au tuanga Pure Popongi. Kua kitea mai e, ko tetai angaanga takake koia ko te kai mānga rarai, autu atu rai te mānga i te reira tuatau.

Akameitakianga Takake

E te Atua, e kia akono ia toou anoano i te enua nei. Ko te anoano ia ko te Aroa Tapunui Tumatatini o Iehova tei kitea ia i roto i te vaerua tangata. Mei te enua mamao mai, mei Australia, New Zealand, Rarotonga, e te Pa Enuua katoatoa. Kia kore tetai e topa i te akameitaki’anga, te kōukou atu nei, te akameitakianga ki te iti tangata tapu no te Atua no to kotou ngakau maoraora, kitea atura te ngakau aroa ta te Atua i oronga mai kia tatou. Tau māri te vananga tika i te na ko anga e, “E titiri i taau kai ki runga i te vai, e

manganui te au rā, e rauka akaou mai taau”. “Ko te aroa mou teia kare na tatou i aroa atu laia, Koia ra tei aroa mai ia tatou”. Kua kitea katoa ia te ngakau taokotai o te iti tangata i runga i te enua. I te irinakianga e, ko te vaerua taokotai o te enua tangata, tai akakoro’anga koia, ko to tatou Atua ko Iesu Mesia. Kare e apaipaianga akono’anga, māri ra, e tamariki anake tatou na te Atua.

Akakouanga

Kua tae teia akakoro’anga ki te openga ma te maeva o te ngakau. Kua pururu te roimata no te inangaro i te riro ke anga atu te au taeake mei te enua mai i va’o. Kua rauka ta ratou i kite ei karere ki te enua i ta ratou i kite i teia Tae’anga Evangelia. Kua autu te Atua i runga i te rangi teitei.

Teia tetai uianga kia tatou; Mei konei kiea? No tatou e te iti tangata tapu no te Atua, Kua oti ta to tatou ui-tupuna i akatango no tatou i teia rā, ka akapeea tatou? Ka kimi tatou i te Basileia o te Atua na roto i te ariu anga ia Iesu ki roto i to tatou au ngakau. Na roto i te anau akaou’anga i roto i te Mesia. Tei reira te Punanga ngaueuekore no tatou e rauka’i ia tatou te Ora Mutukore.

Eaa ta tatou i kite i te tuatau o te Tae’anga Evangelia?

Teakaroa, kua aite teia angaanga mei Te Maeva Nui rai. Kare e rito’anga no te Tae’anga Evangelia māri ra, ko te rare tamataora a te tangata.

“This was like a Cultural Celebration and not a Gospel Celebration”

Otira ua

Rev. Remi Tumu
Amuri, Aitutaki